

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Recreatiegebied Groene Ster, gemeente Leeuwarden

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

23 april 2020 / projectnummer: 3451

1 Advies voor de inhoud van het MER

De gemeente Leeuwarden wil het bestemmingsplan 'Recreatiegebied Groene Ster' wijzigen om muziekfestivals en andere evenementen mogelijk te maken. Voor het besluit hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeente Leeuwarden heeft de Commissie gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over de wijziging van het bestemmingsplan het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Beschrijf andere realistische locaties voor muziekfestivals en andere evenementen rondom Leeuwarden. Vergelijk deze locaties op hun milieueffecten en onderbouw zo de locatiekeuze voor de Groene Ster.
- Een beschrijving van de effecten van de muziekfestivals en andere evenementen op de omliggende beschermde natuur. Hierbij is goed onderzoek naar de potentiële effecten op vogelsoorten, meervleermuizen én van maatregelen essentieel.
- Een beschrijving van de effecten van aanpassing van het bestemmingsplan op de leefomgeving (geluid, verkeer) ook in samenhang met bestaande overlast in het gebied van verkeer en overvliegende vliegtuigen.
- Een monitorings- en evaluatieplan. Hoe gaan de effecten gemonitord worden en hoe en wanneer wordt hierop bijgestuurd?

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)¹. Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

¹ Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Recreatiegebied De Groene Ster t.b.v. evenementen', BügelHajema, 28 januari 2020.

Figuur 1: Overzicht recreatiegebied De Groene Ster. Bron: NRD, Gemeente Leeuwarden.

Achtergrond

De gemeente Leeuwarden wil het bestemmingsplan Recreatiegebied Groene Ster partieel herzien, zodat evenementen en (muziek)festivals, in het gebied kunnen plaatsvinden. Omdat het plan mogelijke effecten heeft op nabijgelegen beschermde natuurgebied 'De Grootte Wielen' wordt een Passende beoordeling opgesteld, waarin effecten op beschermde soorten wordt onderzocht. Hierdoor is ook het opstellen van een milieueffectrapport verplicht. Het college van burgemeesters en wethouders van de gemeente Leeuwarden is initiatiefnemer en de gemeenteraad is bevoegd gezag voor het besluit en de m.e.r.-procedure.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag besluit over de partiële herziening van het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3451](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Jaarlijks vinden meerdere muziekfestivals en andere evenementen plaats zowel binnen als buiten de stad Leeuwarden.

Zo werden afgelopen jaren regelmatig (muziek)festivals georganiseerd in het ten oosten van Leeuwarden gelegen recreatiegebied De Groene Ster. Deze zijn echter in strijd met het huidige bestemmingsplan en daarom zijn ze door middel van afzonderlijke omgevingsvergunningen toegestaan. Vanuit de omgeving (omwonenden en andere belangenpartijen) is hiertegen regelmatig geprotesteerd en ook heeft de rechtbank Noord-Nederland zich hier al meerdere malen over gebogen. Er zijn met name zorgen over geluidsoverlast voor de bewoners in de naastgelegen woonwijk Camminghaburen (ten westen van de Groene Ster) en in het dorp Tietjerk (aan de oostkant) en de effecten op beschermde dier- en plantensoorten in Natura 2000-gebied De Grootte Wielen (noordkant).

Het doel van de gemeente Leeuwarden is een geschikte locatie te vinden voor de grootschalige muziekfestivals en andere evenementen. In de NRD wordt kort vermeld dat de Groene Ster hiervoor de enige geschikte locatie is binnen de gemeentegrenzen van Leeuwarden. De gemeente wil nu het bestemmingsplan aanpassen om deze activiteiten in De Groene Ster juridisch mogelijk te maken. Hierbij hoort het opstellen van een MER, waarin (milieu)effecten op de omgeving worden onderzocht.

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor het type evenementen die georganiseerd worden. Geef ook aan of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op:

- Locatieprofielen van (potentiële) evenementen locaties
- Wet natuurbescherming
- Natura 2000 Beheerplan Grootte Wielen
- Kaderrichtlijn Water
- Friese Omgevingsvisie

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Alternatieven

In de NRD wordt voorgesteld maar één locatie te beschouwen, namelijk recreatiegebied De Groene Ster. Andere locaties zijn in een eerder stadium wel globaal bekeken, maar om verscheidene redenen zijn deze niet geschikt bevonden. Genoemde redenen voor het afvallen van locatie(s) zijn dat deze geen passende sfeer of passend gebruik hebben. Ook beschrijft de NRD dat er geen inrichtingsalternatieven binnen recreatiegebied De Groene Ster zijn.

De Commissie merkt op dat op de nu voorliggende locatie met name het effect van geluid op naastgelegen natuurgebieden en op omwonenden een rol speelt. Ook in veel zienswijzen wordt dit benoemd. Door het (milieu)onderzoek uit te breiden naar andere realistische en kansrijke locaties kan de gemeente haar keuze voor een geschikte locatie beter onderbouwen. Immers, door meerdere locaties te vergelijken blijkt in hoeverre andere locaties al dan niet geschikt(er) zijn. Het instrument MER wordt op deze manier gebruikt om de verschillen tussen alternatieven inzichtelijk te maken. Op basis van dit inzicht kan vervolgens door de besluitvormers een weloverwogen keuze gemaakt worden voor een voorkeursalternatief waarbij ook het milieubelang volwaardig heeft kunnen meewegen.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming:

- Realistische locatiealternatieven op te nemen in het MER en zo inzichtelijk te maken of andere locaties minder hinder veroorzaken.²
- Inrichtingsalternatieven op de meest geschikte locatie(s) te onderzoeken. Denk hierbij aan variatie in positionering van diverse podia en de bijbehorende of gewenste “front of house”³ geluidniveaus.

3.2 Bestaande situatie en referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Voor de bestaande situatie is het van belang duidelijk te maken om hoeveel bezoekersaantallen het gaat. Het moet voor de huidige situatie duidelijk zijn wat de parkeerdruk in het gebied is op normale dagen, bij normaal gebruik. Denk hierbij ook aan de bezoekersaantallen van de dierentuin.

Bij autonome ontwikkelingen kan onder andere gedacht worden aan:

- Toename woningen, bedrijventerreinen en andere ruimtelijke functies
- Vermindering van de uitstoot van auto's
- Vernieuwende (duurzame) mobiliteitsconcepten
- Afname biodiversiteit op land en te water
- Verdroging
- Effecten luchtkwaliteit en geluidoverlast
- Transitie naar circulaire economie

2 De Commissie heeft in haar advies alle binnengekomen zienswijzen gelezen en meegenomen in haar advisering.

3 Front of house (FOH) is de locatie waar het geluid en/of het licht geregeld wordt. In de regel is de afstand van het podium tot het FOH 15 tot 30 meter bij de festivals binnen De Groene Ster.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Effectbepaling

Onderbouw de keuze van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen op de verschillende milieuaspecten worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid en dergelijke) en in de gehanteerde berekeningen. Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

De NRD beschrijft nog niet het passende detailniveau voor de effectbeschrijving. Nu is alleen opgesomd welke effecten beoordeeld gaan worden. Beschrijf daarom op voorhand uitgebreider hoe de mogelijke effecten onderzocht gaan worden en tot op welk detailniveau. Leg uit hoe en waarom je een kwalitatieve of kwantitatieve beschrijving van effecten opneemt. Hanteer ruime onderzoeksgebieden voor het bepalen van de verschillende milieueffecten. Houd naast effecten op woningen en natuur ook rekening met effecten op bijvoorbeeld nabijgelegen recreatiewoningen, camping, dierentuin et cetera.

4.2 Natuur

Door voorspelde toenames van geluid en stikstofuitstoot kunnen effecten op Natura 2000-gebied(en), op het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en op aanwezige beschermde soorten niet op voorhand worden uitgesloten. Daarom wordt een Passende beoordeling gemaakt, die input levert voor het op te stellen MER.

De uitwerking van de mogelijke geluideffecten vraagt bijzondere aandacht.

Daarom heeft de gemeente Leeuwarden drie studies laten uitvoeren naar de zogenaamde 'niet-continue incidentele geluidbelasting' (Van de Heijden, 2018 en Tauw, 2019a en 2019b). Alle drie concluderen ze hetzelfde: er zijn geen significante effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied De Grootte Wielen. De meest recente studie (Tauw, 2019b) concludeert daarnaast dat er geen effecten zijn te verwachten op beschermde soorten.

Het valt de Commissie op dat deze drie studies verschillen met studies die zijn uitgevoerd bij andere evenemententerreinen in Nederland. Zo verschillen ze in detailniveau en gebruiken ze andere wetenschappelijke artikelen als bron. Op deze manier wordt niet duidelijk bij welke duur (in uren of dagen) en frequentie van evenementen de geluidsbron nog als 'niet-continu' en incidenteel wordt beschouwd. Ook zijn de lengtes van het gebruikte broedseizoen niet gelijk en wordt niet altijd ingegaan op de vraag in hoeverre de omstandigheden van de gebruikte wetenschappelijke artikelen representatief zijn.

De Commissie begrijpt dat leemtes in kennis de beoordeling van de effecten van het festivalgeluid lastig maakt. In het MER en de Passende beoordeling kunnen mogelijk leemtes worden ondervangen door meer gedetailleerd in te gaan op gebiedskenmerken en patronen daarin, zoals:

1. Verspreiding van geluidgevoelige soorten in het studiegebied en de relatie met de geluidcontouren.
2. Trends in soorten (broedsucces) in de verschillende geluidzones.
3. Cumulatie met andere geluidbronnen, zoals continu geluid van de wegverkeer en discontinu geluid van vliegtuigen.

De geluideffecten (van onder andere de muziektfestivals) die de afgelopen jaren gemeten zijn op naastgelegen natuurgebied De Grootte Wielen zijn hierbij waardevol als referentie.

Natuur Netwerk Nederland

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden en het NNN. Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Ook als het voornemen niet in of direct naast een beschermd NNN-gebied ligt, kan het gevolgen hebben op een beschermd gebied die in het MER moeten worden beschreven (ook de zogenaamde effecten die vallen onder externe werking moeten worden beschreven).

Geef per gebied de begrenzingen aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden. Onderzoek welke gevolgen het initiatief voor deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Houd daarbij rekening met externe werking. Voor het NNN geldt provinciaal beleid. Geef aan hoe het NNN provinciaal is uitgewerkt en vastgelegd en of het voornemen hierin past.

Natura 2000-gebieden

Het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied De Grootte Wielen dat is aangewezen in het kader van de vogelrichtlijn. De Commissie adviseert de benodigde Passende beoordeling als bijlage op te nemen en de conclusies over te nemen in het MER. Breng de mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen in beeld. Beoordeel of aantasting van natuurlijk kenmerken kan optreden. Doe dit voor het voornemen afzonderlijk en in cumulatie met eventuele andere relevante ontwikkelingen, rekening houdend met externe werking. Hierbij mogen ook mitigerende maatregelen meegewogen worden. Indien aantasting van natuurlijke kenmerken niet kan worden uitgesloten, dan kan het voornemen alleen doorgang vinden als de zogenaamde 'ADC-toets' met succes en in de juiste volgorde wordt doorlopen. In dat geval adviseert de Commissie een aanzet voor deze toets in het MER op te nemen (inschatting of deze kansrijk is, en zo ja waarom).

Beschermde soorten

Beschrijf welke soorten te verwachten zijn in het plan- en studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime uit de Wet natuurbescherming voor de betreffende soort geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef – indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden – aan of en in hoeverre de staat van instandhouding van de betreffende soort dan verslechtert.

Gevolgen PAS-uitspraak

De NRD geeft aan dat het voornemen mogelijk leidt tot meer stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied Alde Faenen. Mogelijk zijn er ook effecten van stikstof op het leefgebied van kwalificerende faunasoorten in de Grootte Wielen. Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Uit de uitspraak blijkt dat activiteiten die op basis van de PAS-regelgeving

geen vergunning nodig hadden, nu alsnog vergunningplichtig zijn. Het voornemen leidt mogelijk tot een (geringe) toename van stikstofdepositie op het al overbelaste Natura 2000-gebied. Sinds het wegvallen van het PAS moet ook een kleine hoeveelheid extra stikstofdepositie op al overbelaste Natura 2000-gebieden worden beoordeeld als mogelijk significant gevolg.

Het is belangrijk om ook in de Passende beoordeling te onderzoeken of aantasting van natuurlijke kenmerken voor Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie zijn uit te sluiten. In de Passende beoordeling kunnen zo nodig mitigerende maatregelen worden opgenomen om effecten op het Natura 2000-gebied te voorkomen. Denk hierbij vooral aan maatregelen aan de bron, interne saldering en externe saldering (met een bron buiten het initiatief). De Commissie wijst erop dat het beleid en de regelgeving omtrent stikstof en de mogelijkheden tot het nemen van maatregelen sterk in ontwikkeling zijn, zowel landelijk als provinciaal. Bij de besluitvorming over het plan moet echter worden uitgegaan van op dat moment geldend beleid en regelgeving.

4.3 Geluid

In de NRD wordt aangegeven dat er “geen inrichtingsalternatieven worden opgenomen” in het MER. De Commissie adviseert om inrichtingsalternatieven te onderzoeken, waarbij gevarieerd wordt met de diverse podia en de gewenste Front of House³ geluidniveaus.

Onderzoek in het MER in ieder geval het geluid ten gevolge van:

- Muziekevenementen: minimaal één maatgevend muziekfestival, inclusief de nachtperiode.
- Een maatgevende op- en/of afbouwdag, inclusief verkeer.
- De verkeersaantrekkende werking tijdens een maatgevende drukke festivaldag, personenwagens, (pendel)bussen et cetera.
- Een maatgevend sportevenement (eventueel kwalitatief).
- De cumulatie van de hiervoor genoemde geluidbronnen, inclusief het overige (al aanwezige) wegverkeer en vliegtuiglawaai.
- De cumulatie van muziekfestivals (maximaal 12 dagen) binnen de beoogde locatie en overige muziekfestivals in de omgeving.

Ga bij het onderzoeken per geluidssituatie telkens uit van de maximale planologische invulling. Presenteer de geluidbelastingen zowel middels de gebruikelijke geluidcontouren in stappen van 5 dB, als op enkele maatgevende rekenpunten ter plaatse van de woningen, de nabijgelegen camping De Kleine Wielen et cetera. Bereken de geluidbelastingen op de rekenpunten zowel in dB(A) als in dB(C).

Ga verder in op:

- Cumulatieve geluideffecten ter plaatse van de natuurgebieden, de woningen, de camping en indien relevant de dierentuin.
- Welke mitigerende maatregelen er getroffen kunnen worden om de geluidemissie en de mogelijke geluidhinder te beperken.
- Het toetsingskader geluid. Dit wordt in het “Onderzoek geluid evenementen De Groene Ster 2018” van DGMR uitgebreid behandeld. Ga in op het 12-dagen-criterium en meerdaagse festivals. Overeenkomstig de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening is het uitgangspunt voor het 12 dagen-criterium: “per keer steeds

gaat om één, aaneengesloten, periode van maximaal een etmaal". Motiveer waarom 3- tot 5-daagse festivals, die twee weken na elkaar kunnen plaatsvinden, onder dit criterium zouden vallen.

4.4 Verkeer en parkeren

In de NRD is het thema verkeer voor de bestaande situatie, de autonome ontwikkeling en de alternatieven/varianten niet in beeld gebracht. De NRD geeft aan dat in het kader van het MER een verkeersonderzoek wordt uitgevoerd, dat vooral is gericht op de verkeersafwikkeling en het parkeren. De Commissie adviseert om in dat verkeersonderzoek een helder onderscheid te maken tussen enerzijds de bestaande en autonome situatie en anderzijds de situaties bij het realiseren van het voornemen en de alternatieven.

Bestaande situatie en autonome ontwikkeling

Voor de beschrijving van de mobiliteit, bereikbaarheid en afwikkeling speelt het (regionale) verkeersmodel een belangrijke rol. Geef in het MER een toelichting op het te gebruiken verkeersmodel en de aannames, die in het verkeersmodel zijn gebruikt. Specificeer met name:

- Welk basisjaar en prognosejaar worden gehanteerd.
- Welke autonome ruimtelijke ontwikkelingen en eventueel ruimtelijke ontwikkelingsscenario's voor het prognosejaar zijn meegenomen.
- Welke overige uitgangspunten in het prognosemodel worden gehanteerd, zoals bijvoorbeeld het beleidsscenario ten aanzien van mobiliteit en het scenario voor economische groei.
- Hoe de verschillende verkeerssoorten in het model zijn opgenomen (auto, OV en vrachtverkeer).

Beschrijf vervolgens de volgende aspecten:

- Het bestaande wegennet inclusief de fietsvoorzieningen.
- De verkeersintensiteiten op de verschillende wegen in het studiegebied.
- De toename van de automobiliteit tussen de huidige en toekomstige situatie.
- De verkeersafwikkeling op de relevante wegen in het studiegebied. Bereken daarvoor de piekintensiteiten (spitsuur) voor de werkdag- en weekdagintensiteiten⁴. Geef aan wat de I/C-verhoudingen op de wegvakken en de belangrijke kruispunten op met name de N355 zijn.
- De verkeersveiligheid, waarbij aandacht wordt besteed aan de huidige als de te verwachten aantallen ongevallen per weggedeelte, zo mogelijk kwantitatief.
- Geef een beeld van de parkeervraag in relatie tot de aangeboden parkeercapaciteit voor de verschillende deelterreinen en eventuele mitigerende maatregelen.

Voornemen en alternatieven

Het voornemen bestaat uit twee typen evenementen die zich periodiek aandienen: de muziek-evenementen met maximaal 15.000 personen en de overige evenementen met maximaal 3.000 personen. Dit geeft naar verwachting grote verschillen in de optredende verkeerssituaties. De Commissie adviseert om beide situaties op de volgende punten te onderzoeken:

4 Een werkdag betreft het gemiddelde van maandag tot en met vrijdag, een weekdag het gemiddelde van een maandag tot en met zondag.

- De verdeling van het (bezoekers)verkeer naar vervoerwijzen.
- De verdeling van het autoverkeer over de dag(en).
- De parkeerafwikkeling en parkeerterreinen.
- De inzet van pendeldiensten voor bezoekers tussen elders gelegen parkeerterreinen en de Groene Ster en de organisatie daarvan.

De gemeente streeft naar een verschuiving in het gebruik van vervoerwijzen, van autoverkeer naar meer fiets en openbaar vervoer. Onderzoek op welke wijze op de gewenste *modal shift* kan worden gestuurd en daarmee de bereikbaarheid goed kan worden georganiseerd. Dit kan bijvoorbeeld door combitickets aan te bieden (toegangsticket plus ov-gebruik/shuttle-gebruik). Besteed hierbij ook aandacht aan het beperken van 'zoekverkeer' (auto's die zoeken naar een parkeerplek).

Breng op basis van het voorgaande en zoveel mogelijk kwantitatief de gevolgen in beeld voor de volgende onderwerpen:

- De bereikbaarheid en de doorstroming op de ontsluitingswegen
- De oversteekbaarheid
- Gebruik en kwaliteit van fietsroutes
- Het parkeren
- De verkeersveiligheid op met name de N355

Breng de effecten voor de twee type evenementen in beeld en zet die naast de bestaande situatie en de referentie.

4.5 Gezondheid, klimaat en duurzaamheid

In de NRD staat dat aandacht wordt gegeven aan gezondheid, duurzaamheid en klimaat. De mogelijke (positieve) effecten van het initiatief op deze thema's worden echter niet apart beoordeeld.

In de huidige wereld, waarin ontwikkelingen rondom circulariteit en bijvoorbeeld de energietransitie snel gaan, worden deze thema's steeds belangrijker. In een volwaardig MER horen ze dan ook thuis. Beschrijf daarom duidelijk hoe hieraan aandacht gegeven wordt en heroverweeg om ze op te nemen in de effectbeoordeling.

5 Overige aspecten

5.1 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project)doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen. Geef daarvoor aan op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden. De Commissie acht het met name van belang dat effecten van geluid op aanwezige natuurwaarden wordt gemonitord. Hiervoor kan de gemeente een meetnet opzetten, dan wel

aansluiten bij bestaande meetnetten die bijvoorbeeld in het kader van Natura 2000 reeds zijn ingericht.

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2021 of 2022 in werking. Ingevolge die wet wordt dit bestemmingsplan dan van rechtswege onderdeel van het (gemeentelijk) omgevingsplan. In de Omgevingswet wordt een groot gewicht toebedeeld aan monitoring en evaluatie als onderdeel van het werken in de beleidscyclus. Dit betekent dat de gemeente in beeld moet brengen hoe (met welke indicatoren) bijgehouden wordt of en in hoeverre beleidsdoelen gehaald worden.

5.2 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- Het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen.
- Een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen.
- Recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

5.3 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- De voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor.
- De belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn.
- De vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Wouter Berendsen (secretaris)

dr. Henk Everts

drs. Gerwin Gabry

ing. Ben Peters

Marja van der Tas (voorzitter)

ing. Leon Theuws

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Vaststellen partiële herziening bestemmingsplan 'Groene Ster t.b.v. evenementen'.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Leeuwarden.

Initiatiefnemer besluit

College van Burgemeester en Wethouders van Leeuwarden.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag heeft toege-stuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiener.nl projectnummer [3451](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

